

RĪGAS VĒSTURISKĀ CENTRA SAGLABĀŠANAS UN ATTĪSTĪBAS PADOME

2010. gada 3.februārī

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā (VKPAI) Rīgā, Pils ielā 22 – 105

136 . sēdes PROTOKOLS

Sēdē piedalās: Padomes locekļi: J.Ašaris, A. Cinis, J. Dambis, A. Kronbergs, E.Treimanis, G. Princis, I. Staša – Šaršūne, J. Zilgalvis.

Konsultanti:

V. Cielava - jurists

V. Brūzis: Rīgas dome

J. Dripe: Pilsētas arhitekta birojs

Projektu pārstāvji:

A.Krauklis - Dzīvojamo ēku komplekss „Kalēju kvartāls” Rīgā, Kalēju ielā 43 un Vecpilsētas ielā 8

D.Detlava - Dzīvojamo ēku komplekss „Kalēju kvartāls” Rīgā, Kalēju ielā 43 un Vecpilsētas ielā 8

A.Lismane - Dzīvojamo ēku komplekss „Kalēju kvartāls” Rīgā, Kalēju ielā 43 un Vecpilsētas ielā 8

A.Auziņš - Dzīvojamo ēku komplekss „Kalēju kvartāls” Rīgā, Kalēju ielā 43 un Vecpilsētas ielā 8

J.Norde - Dzīvojamo ēku komplekss „Kalēju kvartāls” Rīgā, Kalēju ielā 43 un Vecpilsētas ielā 8

H.Gūtmane - Pils laukuma ieseguma koncepcija

I.Rukšāne - Pils laukuma ieseguma koncepcija

D.Krūze - Pils laukuma ieseguma koncepcija

M.Sprudzāne - Pils laukuma ieseguma koncepcija

M.Suvorova - Rīgas Rauga fabrikas rekonstrukcijas koncepcija

Ģ.Kalinkevičs - Rīgas Rauga fabrikas rekonstrukcijas koncepcija

A. Elberte – Zaigas Gailis birojs

Z. Gaile – Zaigas Gailis birojs

M.Leiguts – Zaigas Gailis birojs

I.Atavs – Zaigas Gailis birojs

E.Erta - Dizaina objekts Līvu laukumā

Sēdi vada: A. Kronbergs

Sēdi protokolē: B.Mūrniece

Sēdi atklāj: 15.00

1.

Padomes 136. sēdes darba kārtība (Pielikums nr. 1.)

Padomei nav iebildumu par sēdes darba kārtību. E.Treimanis informē, ka sēdē piedalīsies līdz plkst. 17.30.

2.

Padomes 137. sēde un tās darba kārtība

137. sēdi sasaukt 17. februārī plkst. 15:00. (I.Staša – Šaršūne informē, ka 137. sēdē piedalīties nevarēs)

3.

Projekts: Dzīvojamo ēku komplekss „Kalēju kvartāls” Rīgā, Kalēju ielā 43 un Vecpilsētas ielā 8 (grupa 003, grunts 0132). Iesniedzējs un projektētājs: „Sarma & Norde”

Ziņo: J. Norde un D. Detlava informē par iesniegto projektu.

Izsakās: J.Asaris, V. Brūzis, A. Kronbergs, J. Dambis, A. Cinis, J. Zilgalvis, J. Dripe, E. Treimanis, I.Staša – Šaršūne

V.Brūzis: norāda, ka konkrētajā teritorijā saskaņā ar Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības plānu ēkas noteiktas kā kultūrvēsturiski vērtīgas, kuru saglabāšanas prasības ir pretrunā ar iesniegto priekšlikumu.

A. Kronbergs: daļa iesniegto priekšlikumu šobrīd neatbilst normatīvo aktu prasībām, tāpēc Padome to var vērtēt vienīgi pēc būtības – vai projekts uzlabo vai pasliktina situāciju konkrētajā teritorijā.

J.Dambis: Padome iesniegto priekšlikumu var izvērtēt, domājot par pilsētvides kvalitāti kopumā.

A. Cinis: projektēšanai izsniegtajā Plānošanas un arhitektūras uzdevumā nav teikts, ka viss jāsaglabā pilnīgi autentisks, nemainītā veidā. Tāpēc nonākam pie jautājuma, kā traktēt kultūrvēsturiskās vērtības statusu. Kultūrvēsturiskās vērtības izpausmi vienmēr ir iespējams precizēt. Pieļaujamās izmaiņas varētu izvērtēt, vispirms definējot konkrētās vērtības. Pēc vērtību definēšanas var kvalificēti spriest par izmaiņu pieļaujamību. Mazā korpusa izmaiņu iespējas būtu jāpamato detalizētāk. Atsevišķas esošās ēkas jau šobrīd ir par lielu. Būtu jānoskaidro vai ēku pagalma fasādēm ir vidi uzlabojoša vai degradējoša vērtība. Ja ēkā būs dzīvojamās telpas, nepieciešams rast izgaismojuma risinājumu.

J.Zilgalvis: interesants piedāvājums. Šobrīd pagalmis ir drūms un neraisa pozitīvas emocijas. Jumta izmaiņu un fasādes sakārtošanas piedāvājums ir labs. Neuzskata, ka ēkām ir liels kultūrvēsturiskās vērtības līmenis.

J.Dambis: ierosina VKPAI un Rīgas būvvaldei tikties, lai savstarpēji vienotos par konkrētām saglabājamām kultūrvēsturiskajām vērtībām. Atbalsta mūsdienīgu pieeju vides attīstībā. Konkrētā vietā esošā apbūve mēroga ziņā neiederas pilsētvidē jau šodien, tāpēc jebkurš risinājums, kas to uzlabotu, ir apsveicams.

J.Dripe: ja nesakārtotu vietu pašā Vecrīgas centrā var uzlabot, tāda iespēja arhitektam un pasūtītājam jādod.

J.Asaris: uzskatu, ka jebkāda attīstība, kas saistīta ar situācijas uzlabošanu, nāk par labu konkrētajai teritorijai. Par reālo risinājumu varēs spriest, kad būs definētas saglabājamās vērtības. Norāda uz arheoloģiskās izpētes nepieciešamību. Tik liela mēroga darbi parasti Vecrīgā ietekmē blakus esošās ēkās, tāpēc lūdz meklēt risinājumus, lai būvniecības darbu laikā neciestu apkārtējā apbūve.

I.Staša – Šaršūne: pozitīvi vērtējama teritorijas sakārtošanas ideja, tomēr piedāvātais priekšlikums ir pārāk masīvs. Risinājumi būtu jāpamato detalizētāk.

E.Treimanis: apšaubā piedāvātā risinājuma ar vienu atstāto brantmūri un vienlaicīgi padziļināto pagrabu realizēšanas tehniskās iespējas.

Padome balso par:

Principā atbalstot teritorijas sakārtošanas nepieciešamību un projekta tālāko virzību, lūgt atbildīgās institūcijas definēt konkrētus kultūrvēsturiski vērtīgos saglabājamus elementus. Turpmākajās projektēšanas stadijās ieteikt izvērtēt ugunsdrošības iespējas, kā arī produkta kopīgo kvalitāti no funkcijas aspekta. Ierosināt izvērtēt Vecrīgas mērogam pārspīlētā apjoma vizuālās ietekmes samazināšanas iespēju. Projekta gala risinājumu lūgt iesniegt izvērtēšanai Padomē.

„Par” – 7: J.Asaris, A. Cinis, J. Dambis, A. Kronbergs, G. Princis, I. Staša – Šaršūne, J.Zilgalvis.

„Pret” – 0;

„Atturas” – 1: E.Treimanis.

Lēmums:

Principā atbalstot teritorijas sakārtošanas nepieciešamību un projekta tālāko virzību, lūgt atbildīgās institūcijas definēt konkrētus kultūrvēsturiski vērtīgos saglabājamus elementus. Turpmākajās projektēšanas stadijās ieteikt izvērtēt ugunsdrošības iespējas, kā arī produkta kopīgo kvalitāti no funkcijas aspekta. Ierosināt izvērtēt Vecrīgas mērogam pārspīlētā apjoma vizuālās ietekmes samazināšanas iespēju. Projekta gala risinājumu lūgt iesniegt izvērtēšanai Padomē.

4.

Projekts: Rīgas Rauga fabrikas rekonstrukcijas koncepcija. Iesniedzējs: AS „ALVO PARK”;
Projektētājs: Zaigas Gailis birojs. **Zemes gabalu Rīgā, Pulkveža brieža ielā 27a (11.grupa, 68.grunts)
un Rūpniecības ielā 32 (11.grupa, 67.grunts) apvienošanas priekšlikums.**

E.Treimanis jautājuma izvērtēšanā nepiedalās.

Ziņo: Z.Gaile informē par projekta ieceri, M. Suvorova – par zemes gabalu apvienošanas nepieciešamību.

Izsakās: I.Staša – Šaršūne, J.Dambis, J.Dripe, V. Brūzis, A. Cinis

I.Staša – Šaršūne: zemes gabalu apvienošanu nepieļauj Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojums. Vēsturiski šie zemes gabali ir bijuši atsevišķi. Vienots zemes gabals radītu pavisam citādu attīstības iespēju, kas nebūtu pieļaujams.

J.Dambis: Pilsētvidei inteliģents risinājums, Rīgas vēsturiskajam centram šāds projekts būs ieguvums. Izsaka atzinību, ka ir rasta iespēja restaurēt un izmantot kultūras pieminekli, ko īpašnieks savulaik vēlējās nojaukt. Konkrētajā vietā ēkai ir nozīmīga loma. Pilnībā atbalsta iesniegto risinājumu.

J.Dripe: pozitīvi novērtē eleganto jaunā – vecā proporciju.

V. Brūzis: norāda, ka teritorija saskaņā ar Rīgas domes 07.02.2006. Saistošo noteikumu nr. 38 „ Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” 8.3.39. punktu ir Perimetrālas industriālās mūra apbūves komplekss ielas un iekškvartāla telpā Ganību dambī un Hanzas ielā (numurs grafiskās daļas kartēs – 39). Lūdz izvērtēt Padomi, vai iesniegtais projekts atbilst minēto noteikumu prasībām.

A.Cinis: labs piemērs vecās rūpnieciskās apūves revitalizācijai. Izteiksmīgs raksturs. Runājot par zemes gabalu apvienošanu, līdz šim nav pieļauta vēsturisko zemes gabalu apvienošana. Arī šajā gadījumā nav praktiskas nepieciešamības to darīt.

Padome balso par:

Norādot uz augsto arhitektonisko kvaliāti un atzīstot, ka iesniegtais projekts atbilst Rīgas domes 07.02.2006. Saistošo noteikumu nr. 38 8.3.39. punkta prasībām, atbalstīt iesniegto Rīgas Rauga fabrikas rekonstrukcijas koncepciju.. Atstāt spēkā Padomes 129. sēdes lēmumu par zemes gabalu apvienošanas iespējām.

Par” – 7: J.Asaris, A. Cinis, J. Dambis, A. Kronbergs, G. Princis, I. Staša – Šaršūne, J. Zilgalvis.

„Pret” – 0;

„Atturas” – 0.

Lēmums:

Norādot uz augsto arhitektonisko kvaliāti un atzīstot, ka iesniegtais projekts atbilst Rīgas domes 07.02.2006. Saistošo noteikumu nr. 38 8.3.39. punkta prasībām, atbalstīt iesniegto Rīgas Rauga fabrikas rekonstrukcijas koncepciju. Atstāt spēkā Padomes 129. sēdes lēmumu par zemes gabalu apvienošanas iespējām.

5.**Projekts: Dizaina objekts Līvu laukumā. Iesniedzējs un projektētājs: SIA „Zaigas Gailis birojs”.**

E. Treimanis jautājuma izvērtēšanā nepiedalās.

Ziņo: Z.Gaile informē par izmaiņām piedāvātajā risinājumā, salīdzinot ar 135.sēdē izvērtēto projektu, kā arī iepazīstina ar iespējamo apdares materiālu (stikla pakete ar iestrādātu audumu, metāla stiepli, u.c.). Īpašniece atzīst, ka pašreizējais objekts izskatās neapmierinoši un neestētiski. Tāpēc vēlas pozitīvu risinājumu, kas uzlabotu vides kvalitāti un firmas prestižu. Apliecina vēlmi objektu sakārtot un rekonstruēt kaut uz vienu gadu, apzinoties faktu, ka 2011.gadā var būt nepieciešams būvi pārvietot.

Izsakās: J.Dripe, I.Staša – Šaršūne, J.Dambis, J.Zilgalvis, J.Asaris, A.Cinis

J.Dripe: pozitīvi novērtē arhitekta un īpašnieka pieeju un risinājumu. Tomēr jāapzinās, ka nedrīkst palielināt būves esošo apjomu, kā arī tai jābūt transportējamai.

I.Staša – Šaršūne: izsaka šaubas, vai jaunais objekts uztverams kā esošā paviljona rekonstrukcija.

Z.Gaile: skaidro, ka tiks saglabāts apjoms un apbūves laukums.

J.Dambis: atkārtoti uzsver, ka esošais kafejnīcas paviljons ir vidi degradējošs objekts Līvu laukumā. Ir jāizvērtē, vai mēs vēlamies sadzīvot ar esošo nekvalitatīvo objektu, vai arī vēlamies iegūt jaunu, kvalitatīvāku risinājumu, kas nedegradē konkrēto vidi. Tāpēc atbalstītu jauno priekšlikumu, ja tas ievēro normatīvo aktu prasības. Izmēru sakrītības liecina, ka ārējo gabarītu prasības ir ievērotas. Objekts kā dizaina elements ir pozitīvi vērtējams, - lakonisks, mūsdienīgs, kas konkrētajā vidē iederēsies daudz labāk.

J.Zilgalvis: no kultūras mantojuma aizsardzības viedokļa vides saglabāšanai briesmas nedraud. Tiks saglabāts konkrētās vides raksturs un estētiskās kvalitātes. Piedāvātais risinājums ir labāks par iepriekšējo un ir atbalstāms. Tas diktētu kvalitāti arī pārējai Līvu laukuma videi.

J.Asaris: piekrīt, ka esošais paviljons ir vidi degradējošs. Ja būtu citi noteikumi, labāk atbalstītu iepriekšējo risinājumu (kubs). Atzīmē, ka paviljona rekonstrukcija var iznākt dārgs eksperiments, jo tikai laiks pierādīs, kā šo vietu apmeklēs un kā to uztvers rīdzenieki. Pozitīvi vērtē arhitekta piedāvātos dažādos apdares materiālus.

A. Cinis: ja līgumā par zemes nomu īpašniekam ir dotas tiesības konkrētajā zemes gabalā izvietot īslaicīgas lietošanas būvi, šie nosacījumi ir spēkā arī tad, ja pēc tam mainījušies apbūves noteikumi. Pašlaik pēc Rīgas vēsturiskā centra teritorijas plāna šī teritorija ir neapbūvējama publiska telpa. Taču, ja zemes gabala tiesības ir legāli iegūtas, būvei var saņemt neatbilstošas izmantošanas statusu līdz brīdim, kad līgums beigsies vai arī mainīsies teritorijas plānojuma nosacījumi. Iesakā noskaidrot iespējas neatbilstošas izmantošanas būves statusa iegūšanai. Par piedāvāto risinājumu viennozīmīgi sajūsmināts viedoklis nav. Diviem kubiem būtu jābūt nolasāmiem, jo šobrīd piedāvātais rada asociācijas ar jūras konteineru.

I.Staša – Šaršūne: neatbilstošas izmantošanas statuss objektam pastāv līdz brīdim, kamēr veic rekonstrukciju, tāpēc tā šobrīd nav izeja. Piedāvāto objektu nevar uztvert kā dizaina objektu, tā ir kafejnīcas rekonstrukcija. Jauna dizaina objekta izvietošanai būtu vajadzīgs konkurss. Piedāvātais divu kubu risinājums nav nolasāms – šobrīd tas uztverams kā viens apjoms, kas veidots no diviem kubiem.

J.Dripe: vērtējot piedāvāto risinājumu, jāatceras rezultāts, ko vēlamies iegūt – maksimālu vides kvalitāti. Uzskara, ka formālie aspekti būtu jāpakārto virsuzdevumam

G.Princis: piedāvātais risinājums rada sajūtu, kas tas varētu būt dizaina objekts un uzlabotu situāciju konkrētajā vidē. Jāvērtē formālā puse, tomēr labs un veiksmīgs risinājums ļautu atrisināt arī formalitātes.

Padome balso par:

Atbalstīt nepieciešamību rekonstruēt esošo īslaicīgas lietošanas būvi – kafejnīcu – paviljonu Līvu laukuma vizuālās kvalitātes uzlabošanas nolūkā. Turpmākajā projektēšanas gaitā par projekta saskaņošanu atbildīgajām institūcijām nepieciešams izvērtēt esošā paviljona rekonstrukcijas tiesiskos aspektus. Lūgt projektētāju pārdomāt piedāvāta projekta dizaina risinājumu, lai tas būtu vieglāk saprotams. Atzīt, ka šobrīd piedāvātais risinājums ir esošā objekta kvalitatīvs uzlabojums.

„Par” – 5; J.Asaris, J. Dambis, A. Kronbergs, G. Princis, J. Zilgalvis.

„Pret” – 0;

„Atturas” – 2. I. Staša – Šaršūne, A. Cinis

Lēmums:

Atbalstīt nepieciešamību rekonstruēt esošo īslaicīgas lietošanas būvi – kafejnīcu – paviljonu Līvu laukuma vizuālās kvalitātes uzlabošanas nolūkā. Turpmākajā projektēšanas gaitā par projekta saskaņošanu atbildīgajām institūcijām nepieciešams izvērtēt esošā paviljona rekonstrukcijas tiesiskos aspektus. Lūgt projektētāju pārdomāt piedāvāta projekta dizaina risinājumu, lai tas būtu vieglāk saprotams. Atzīt, ka šobrīd piedāvātais risinājums ir esošā objekta kvalitatīvs uzlabojums.

6.

Projekts: Pils laukuma ieseguma koncepcija. Iesniedzējs: Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments

Ziņo: G.Princis un H. Gūtmane

Izsakās: A. Cinis, E.Treimanis, J.Asaris, J.Zilgalvis, V. Brūzis, G. Princis, J.Dripe, A. Kronbergs

Padome izsakās par piedāvātajiem Pils laukuma ieseguma risinājumiem: 1) Paaudžu atmiņa; 2) Rīga – Latvijas sirds; 3) Dzīvības koks.

A. Cinis: Koka ideja (nr.3) ir kvalitatīvākā no visiem piedāvājumiem, jo tam ir stāsts. Zīmes ir pārāk universālas. Koks kā forma ir vieds, kā nest ziņu. Ir iespēja, ka aleja var veidoties vietā, kur šobrīd paredzēti karogu masti, turpinot to ar dižstādiem.

E.Treimanis: uzskata, ka nav atrasta piemērota karogu vieta, piedāvātais risinājums neatstāj pārliecinošu iespaidu. Nevajadzētu atstāt pusi alejas, otru pusi aizvietojot ar karogiem. Būtu labāk, ja vai nu aleja paliktu visā garumā, vai arī likvidētu visus kokus. Polivalence no tā būtiski necietīs. Par ieseguma pamatmasu izvēlētais gludais zāģētais granīts ir pilnīgi svešs Rīgai. Ierosina lietot t.s. zviedru bruģi, kas ir raksturīgs šim reģionam un ērts kopšanai. Piedāvātie ieseguma risinājumi nr. 2 un nr. 3 nav pieņemami naivuma dēļ. Vistuvākais optimālajam ir abstraktais zīmējums (nr.1). Vienlaikus norāda, ka būs ļoti sarežģīti uztvert šos zīmējumus.

J.Asaris: Uzskata, ka karogu mastu izvietojums ir pareizajā vietā. Ieseguma risinājumos svārstās starp ozolu (nr. 3) un abstrakciju (nr. 1).

J.Zilgalvis: nepiekrīt piedāvātajam alejas/karogu mastu risinājumam. Vienīgais piedāvātais ieseguma risinājums, uz kā bāzes varētu turpināt strādāt, ir abstraktais ornaments (nr. 1).

V.Brūzis: uzskata, ka valsts galvenajā laukumā nebūtu jāatrodas Rīgas kartei (nr. 2). Abstraktais ornaments (nr. 1) būtu atbalstāms, tomēr tam jābūt piesātinātākam. Kokiem un karogiem jābūt vienā rindā.

J.Dripe: sliecas atbalstīt koka ideju (nr.3). Atzīst, ka jebkuru grafisku zīmējumu būs grūti nolasīt. Ierosina karogiem vēl pameklēt piemērotāku meklēt citu vietu.

I.Staša - Šaršūne: atbalsta abstrakto risinājumu (nr. 1), tomēr uzskata, ka zīmēm jābūt saprotamām. Abstrakcijai jāmeklē nolasāmība. Jāpievērš uzmanība ielu strūtu risinājumiem. Iesaka meklēt karogu mastu novietošanas risinājumus, kas saglabātu arī aleju.

A.Kronbergs: nav pārliecināts, ka pašreizējais karogu izvietojums ir optimālais variants. No piedāvātajiem zīmējumiem attīstāms ir abstraktais zīmējums (nr. 1). Jautājums – vai mēs ar to iegūstam kaut ko jaunu? Ko mēs ar to pastāstīsim nākamajām paaudzēm?

Ņemot vērā, ka jautājumam bija konsultatīvs raksturs, padome lēmumu nepieņem. Padome nolemj jautājumu par Pils laukuma apgaismojuma un mazo formu dizaina koncepciju izvērtēt nākamajā sēdē – 17. februārī.

Sēdi slēdz plkst.: 20.00

Sanāksmi vadīja:

A. Kronbergs

Sanāksmē piedalījās:

J. Asaris

A. Cinis

J. Dambis

G.Princis

I. Staša – Šaršūne

E. Treimanis

J. Zilgalvis

Protokolēja:

B. Mūrniece